

Pealkirjad

Igas dokumendis kasutatakse pealkirju ja selleks on element **<H>**. Elementi kasutatakse koos numbriga <H1>, <H2> jne.. Ehk siis vastavalt pealkirja tasemele ja tähtsusele: <H1> on kõige tähtsam ning <H6> kõige tähtsusetum ehk alampealkiri. Elemendil on atribuut ALIGN="LEFT/RIGHT/CENTER", millega määratakse ära pealkirja asukoht real. Järgnevalt on illustreeritud neid järgmiste näidetega (esmlt HTML-kuju, seejärel nii nagu see pärast paistab):

HTML'is:

Brauseris:

<H1>Esimese taseme pealkiri</H1> =>

Esimese taseme pealkiri

<H2>Teise taseme pealkiri</H2> =>

Teise taseme pealkiri

<H3>Kolmanda taseme pealkiri</H3> =>

Kolmanda taseme pealkiri

<H4>Neljanda taseme pealkiri</H4> =>

Neljanda taseme pealkiri

<H5>Viienda taseme pealkiri</H5> =>

Viienda taseme pealkiri

<H6>Kuuenda taseme pealkiri</H6> =>

Kuuenda taseme pealkiri

HTML'is on lähtetekst selline,

siis tulemus brauseris oleks:

<H2 ALIGN="LEFT">tähtsaim</H2>

tähtsaim

<H3 ALIGN="CENTER">tähtis</H3>

tähtis

<H4 ALIGN="RIGHT">vähem tähtsam</H4>

vähem tähtsam

Tekst

Rea ja lõigu (peatüki) vahetamine.

HTML ei aktsepteeri tekstiredaktorite abil tehtud rea- ja lõiguvahetusi - nende näitamiseks on HTML-keelel oma koodid ning brauseris murtakse ridu sealt kust juhtub (kust parajasti aken otsa lõpeb). Soovi korral on siiski võimalik reavahetust esile kutsuda endale meeldivas kohas, kasutades selleks elementi **
. Et lähtekood arusaadavam oleks ja lehekülje hilisem vormindamine (nt. CSS'i abil) lihtsam oleks, ei kasutata uue lõigu alustamiseks mitmekordset reavahetuselementi, vai on olemas eraldi lõiguelement **<P>...</P> ning **
** elementi kasutatakse reamurdmiseks **vaid lõigu sees**. Samuti nagu pealkirjas saab ka siin kasutada atribuuti `ALIGN="left/right/center"`.

HTML'is:

```
<P ALIGN="CENTER">Lõik, mis asub keskel</P>
```

```
<P ALIGN="RIGHT">Lõik, mis asub paremal</P>
```

Brauseris:

Lõik, mis asub keskel

Lõik, mis asub paremal

Järgnevast näitest on näha enamikes brauserites tehtav visuaalne eristamine reavahetuse ja uue lõigu vahel:

HTML'is:

```
<P>Rida katkestatakse<BR />ja jätkatakse...</P>
```

```
<P>Rida katkestatakse</P><P>ja  
jätkatakse...</P>
```

Brauseris:

Rida katkestatakse
ja jätkatakse...

Rida katkestatakse

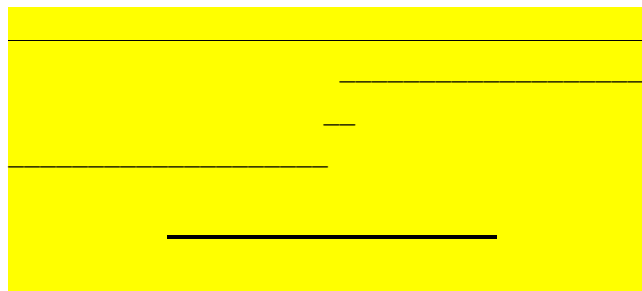
ja jätkatakse...

Tekstiosi võib üksteisest eraldada ka horisontaaljoone **<HR />** abil. Tema atribuutideks on `ALIGN="LEFT/CENTER/RIGHT"`, `SIZE="number"` (joone jämedus pikslites), `WIDTH="number"` (joone pikkus pikslites või protsentides lehekülje laiusel). **<HR />** on paaritu element.

HTML'is:

```
<HR />  
<HR WIDTH="50%" ALIGN="RIGHT" />  
<HR WIDTH="10" ALIGN="CENTER" />  
<HR WIDTH="50%" ALIGN="LEFT" />  
<HR WIDTH="200" ALIGN="CENTER" />
```

Brauseris:

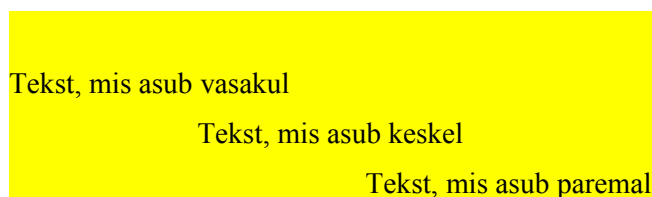
Teksti joondamine.

<DIV> on element, mis on leidnud juba laiemat kasutust, kuid algselt on ta mõeldud siiski dokumendi teksti joondamiseks kas vasakule, paremale või keskele. Ehk tema atribuudiks on ALIGN="LEFT/CENTER/RIGHT". Erinevaid <DIV> elemente kasutatakse massiliselt CSS'is teksti vormindamisel.

HTML'is:

```
<DIV ALIGN="LEFT">Tekst, mis asub vasakul</DIV>  
<DIV ALIGN="CENTER">Tekst, mis asub keskel</DIV>  
<DIV ALIGN="RIGHT">Tekst, mis asub paremal</DIV>
```

Brauseris:

Eelformaaditud tekst.

<PRE> ehk eelnevalt formaaditud tekst. Siin tuleb meeles pidada seda, et tekst esitletakse nii nagu ta on kirjutatud. See tähendab, et automaatset reavahetust ei toimu ning ridu murtakse tekstiredaktori reavahetuste järgi.

HTML'is:

```
<PRE>  
Elu Sul olgu kui Eedeni aias,  
kõik Sa saagu, mille peale Sa maias.  
Taevast sadagu kuldseid tähti,  
mehed vaadaku, suud olgu lahti.  
Olgu Sul saatjaks alati lust,  
õnn valvaku Su maja ust.  
</PRE>
```

Brauseris:

```
Elu Sul olgu kui Eedeni aias,  
kõik Sa saagu, mille peale Sa maias.  
Taevast sadagu kuldseid tähti,  
mehed vaadaku, suud olgu lahti.  
Olgu Sul saatjaks alati lust,  
õnn valvaku Su maja ust.
```

Fondi põhisuuruse määramine.

<BASEFONT /> on paaritu element ja tema atribuut on SIZE="number", mis saab olla 1 kuni 7 (baasfondiks ehk -suuruseks on vaikumisi 3):

Siin on FONT SIZE=1
Siin on FONT SIZE=2
Siin on FONT SIZE=3
Siin on FONT SIZE=4
Siin on FONT SIZE=5
Siin on FONT SIZE=6
Siin on FONT SIZE=7

Absoluutse suuruse määramise kõrval saab märke kehtiva baassuuruse suhtes ka suurendada või vähendada, pannes arvu ette vastavalt kas pluss- või miinusmärgi.

COLOR="värv" – määrab ära fondi värvi; FACE="fondi nimi" – määrab ära fondi, näiteks Arial, Helvetica jms. Saab määrata ka mitu fonti, eraldades need komaga. Brauser valib esimese, mis tal olemas on, kusjuures loetelu tuleks lõpetada üldlevinud kirjatüübiga (serif, sans serif, monospace), mille järgi brauser valib ise vastavasse kirjatüüpi kuuluva fondi.

Fondi suuruse ja stiili määramine teksti sees.

**** on üks tähtsamaid elemente HTML'is tänapäeval. Tema atribuudid on SIZE="number", mis näitab fondi suurust.

HTML'is:

```
<BASEFONT SIZE="4" />
```

See on põhifondiga kirjutatud tekst, kuid järsku

```
<FONT SIZE="-2">läheb tekst väiksemaks võrreldes
```

```
põhifondiga</FONT>,<FONT SIZE="+2">nüüd aga
```

```
suureneb.</FONT>
```

```
<FONT SIZE="1" FACE="Times New Roman,
```

```
Helvetica, serif">Edasi muutub nii fondi suurus kui
```

```
ka font ise.</FONT>
```

Brauseris:

See on põhifondiga kirjutatud tekst, kuid järsku

läheb tekst väiksemaks võrreldes põhifondiga, nüüd

aga suureneb. Edasi muutub nii fondi suurus kui ka

font ise.

Fondi stiilide elemendid.

Kindlasti on teil vaja lisada tekstile kujunduslikud elemendid. Neid kasutatakse alati paaris.

- ✓ **<TT>** terminali tüüpi teksti;
- ✓ **<I>** kaldkiri;
- ✓ **** rasvane kiri;
- ✓ **<U>** alakriipsuga kiri
- ✓ **<STRIKE>** või **<S>** läbikriipsutatud kiri
- ✓ **<BIG>** suurema fondiga kiri
- ✓ **<SMALL>** vähendatud fondiga kiri
- ✓ **<SUB>** - tekst on liigutatud pool rida allapoole
- ✓ **<SUP>** - tekst liigutatakse pool rida ülespoole: näiteks astmemärkide puhul on mugav kasutada siis 3 astmel 8: 3^{<SMALL>8</SMALL>}.

HTML'is:

```
<TT>Terminali trükkimine</TT>,  
<I>lisades juurde kaldkirja ning</I>  
<B>rasvase kirja</B>,  
<U>tõmmates veel jooned alla või </U>  
<STRIKE>läbi</STRIKE>,  
<S>proovime ka teise stiiliga.</S>  
Võib päris lõbus olla, kuid  
<I>tuleks meeles pidada, et </I>  
<BIG>alati tuleb panna elemendid kinni samas  
järjekorras, kuidas neid avati</BIG>  
<SUB>!!!!</SUB>  
<SUP>,vastasel juhul, ei ole tulemus kena,</SUP>  
<SMALL> ja kogu dokument on rikutud.</SMALL>
```

Brauseris:

```
Terminali trükkimine,  
lisades juurde kaldkirja ning  
rasvase kirja,  
tõmmates veel jooned alla või  
läbi,  
proovime ka teise stiiliga.  
Võib päris lõbus olla, kuid  
tuleks meeles pidada, et  
alati tuleb panna elemendid kinni samas  
järjekorras, kuidas neid avati  
!!!!  
,vastasel juhul, ei ole tulemus kena,  
ja kogu dokument on rikutud.
```

Fraasides kasutatavad elemendid.

- ✓ **** tüüpiliselt kaldkiri,
- ✓ **** tüüpiliselt bold,
- ✓ **<DFN>** definitsiooni väli,
- ✓ **<CODE>** kasutus on näiteks programmi koodi esile toomine ülejäänud tekstist,
- ✓ **<SAMP>** on näidiseväljundi esiletoomine tekstist,
- ✓ **<KBD>** kasutusala peaks olema kasutaja poolt trükitava teksti esiletoomine,
- ✓ **<VAR>** kasutatakse muutujate või argumentide näitamiseks,
- ✓ **<CITE>** kasutus on situatsioonide näitamiseks või viitamiseks teistele dokumentidele.

HTML'is:

```
<EM>Kasulik on õppida ka</EM>  
<STRONG>progemist</STRONG>.  
<DFN>Definitsioone, me ei jaga, kuid</DFN>  
<CODE>koodi kirjutame küll</CODE>, näiteks  
<SAMP>var a=5; var name ="mina";</SAMP>.  
<KBD>Kuid siiski tuleks esile tuua</KBD>  
<VAR>erinevad muutujad</VAR> kui ka  
<CITE>algoritmid ja tulemused.</CITE>
```

Brauseris:

```
Kasulik on õppida ka  
progemist.  
Definitsioone, me ei jaga, kuid  
koodi kirjutame küll, näiteks  
var a=5; var name ="mina";  
Kuid siiski tuleks esile tuua  
erinevad muutujad kui ka  
algoritmid ja tulemused.
```